

Vår ref:

Deres ref:

Porsgrunn, 29.10.2025

Høringssvar på «Idrettsrådsutvalgets rapport»

Vestfold og Telemark idrettskrets (VTIK) viser til Norges idrettsforbund (NIF) sin interne høring på; «*Rapport fra idrettsrådsutvalget - fremtidig organisering, finansiering og rolle for idrettsråd*», mottatt 2.september og med høringsfrist 30.oktober 2025.

VTIK har forankret høringen med idrettsrådene i Vestfold og Telemark. Informasjon om høringen har vært tema på sonemøter gjennomført i september og oktober, og idrettsrådene har blitt invitert til å komme med skriftlige innspill og kommentarer som er tatt med i høringssvaret.

Saken er behandlet i form av skriftlig saksbehandling i VTIK styre.

IDRETTSRÅDENES FINANSIERING

Idrettsrådsutvalget har vektlagt forutsigbarhet som det viktigste elementet med finansiering. Utvalget har vurdert at det viktigste tiltaket for å sikre idrettsrådene mer forutsigbar finansiering på kort sikt er følgende:

- *Jobbe for å gjøre prøveordningen med inntil 5 prosent av lokale aktivitetsmidler (LAM) til drift og felles tiltak i idrettsråd til en permanent løsning.*
- *Jobbe for å fjerne kravet kommunalt bidrag tilsvarende LAM-summen*

Spørsmål finansiering:

1. *Hvordan vurderer deres organisasjon en permanent ordning med bruk av inntil 5 prosent av LAM til drift og felles tiltak i idrettsråd, og hvilke konsekvenser vil dette ha?*

VTIK mener:

VTIK støtter forslaget om at ordningen blir permanent. Dette vil være et positivt bidrag til de idrettsrådene som ønsker å påta seg ytterligere ansvar eller de som ønsker å styrke sin administrative kapasitet. Videre, mener vi at ordningen, som i dag, må forankres i årsmøtet slik at alle kommunens idrettslag gis mulighet til å mene noe om idrettsrådet skal prioritere dette eller ikke. Denne forankringen er viktig siden midlene vil ta tas fra idrettslagenes Lokal aktivitetsmidler.

2. *Hva er deres syn på kravet om kommunalt bidrag tilsvarende LAM-summen og mulige konsekvenser av en eventuell fjerning?*

VTIK mener:

VTIK støtter forslaget om at krav om kommunal medfinansiering fjernes. Nesten alle kommunene i VTIK melder om utfordrende økonomi og flere står i fare for å bli ROBEK-kommuner. I mange kommuner må idrettsrådene derfor jobbe hardt for at eksisterende tilskudd og andre kommunale ordninger til idretten ikke skal kuttes eller fjernes. Å jobbe for nye kommunale tilskudd i det eksisterende økonomiske klimaet vil derfor være urealistisk.

Innspill fra et idrettsråd argumenterer for at en eventuell andel fra kommunen ikke bør gå til idrettsrådet, men direkte til idrettslagene.

3. *Er det øvrige forhold ved finansiering idrettsstyret bør vurdere?*

VTIK mener:

I VTIK er det flere idrettsråd som kunne fått tilgang til betydelig finansiering med en 5+5-modell, i flere tilfeller nok til å finansieres en stilling på 60-80 prosent. Samtidig er det ingen av disse idrettsrådene som for øyeblikket ønsker å gå denne veien. Den uttalte årsaken er først og fremst at de ønsker at LAM skal gå uavkortet til idrettslagene. Dette stemmer godt overens med VTIKs oppfattelse.

Likevel, er det verd å merke seg idrettsrådene i liten grad har egne aktiviteter eller prosjekter som koster penger. Mange jobber veldig godt med idrettspolitikk og har tett samarbeid og gode avtaler med kommunen, men uten at dette har noen kostnader.

Selv om det ikke er uttalt, oppfatter vi dette som at idrettsrådene ikke ser behov for økonomisk støtte for å kunne utføre idrettspolitisk arbeid opp mot kommunen. Og, så lenge de ikke initierer egne aktiviteter, arrangement eller tilskuddsordninger, vil behovet for lønnende (administrative) ressurser være begrenset.

IDRETTSRÅDENES ORGANISERING

Utvalget anbefaler prinsipielt at idretten må forholde seg til de etablerte kommunegrensene. Det er viktig for idretten at idrettsrådene tilhører hver sin kommune og jobber for sine idrettslag. Til tross for at idrettsrådene bør jobbe en-til-en mot kommunene, ser utvalget likevel de positive gevinstene med regionale samarbeid – der det er mulig og ønskelig. Hensikten med de regionale samarbeidene er å styrke hvert enkelt idrettsråd i sin hverdag. Idrettsrådene må oppleve at et regionalt samarbeid tilfører merverdi for dem, enten ved kompetanse, nettverk eller gjennom tilgang på «beste praksis». Samarbeid skal styrke idrettsrådenes arbeid mot kommunene, særlig idrettspolitisk.

Spørsmål organisering:

1. *Hvordan vurderer de ulike modellene og hvilke er mest aktuelle for idrettsråd i deres region:*
 - a) *Sonemodell*
 - b) *Felles daglig leder for flere idrettsråd*
 - c) *Nettverk for daglige ledere*
 - d) *Nettverk for styre- og daglige ledere (inspirert av idrettskretsens samarbeidsutvalg, også forkortet IKSU)*
 - e) *Tettere oppfølging av idrettskretsen (eksempelvis fadderordning)*

2. Er det øvrige forhold ved organisering av idrettsråd som idrettsstyret bør vurdere?

VTIK mener:

I dag organiseres oppfølgingen av idrettsrådene i VTIK med innslag av a) sonemodell og e) tettere oppfølging av idrettskretsen. VTIK har i mange år vært delt inn i fire soner. Vestfold utgjør én sone mens Telemark er inndelt i tre. VTIK møter idrettsrådene til årlige sonemøter hvor idrettspolitiske spørsmål blir diskutert. Én ansattressurs i VTIK følger opp alle IR og alle fire soner.

I relasjon til punkt e) om tettere oppfølging, deltar en representant fra VTIK-styret på årsmøtet til idrettsrådene. I motsetning til praksisen i Innlandet IK, som trekkes frem i rapporten, er deltakelsen fra styrerepresentanter tilfeldig.

Tilbakemeldingene fra de store idrettsrådene, som potensielt kunne fått ansattressurser, er det ikke et ønske om et administrativt samarbeid med andre idrettsråd, implisitt ei heller et tettere samarbeid mellom daglig ledere, siden det er lite sannsynlig at noen vil etablere denne stillingen i sitt idrettsråd.

Dages modell, med årlige/ regelmessige idrettspolitiske møter på sonenivå, samt tett oppfølging av VTIK, er en velutprøvd modell vi mener fungerer godt i VTIK. Vi har heller ikke mottatt innspill fra idrettsrådene om at modellen bør endres nevneverdig.

Noe som derimot kunne tilført verdi, er en ny møteplass for ledere i IR regionalt, nasjonalt eller på bakgrunn av kommunestørrelse. Dette ville satt VTIKs idrettsråd i kontakt med idrettsråd på samme størrelse, noe som har potensial til å bli en arena for informasjonsdeling og kompetanseheving. Dette støttes også av et innspill fra et stort idrettsråd.

Idrettskretsene skiller seg i mange tilfeller fra hverandre. Geografi, demografi, historie og kultur er bare noen av stikkordene som bidrar til denne forskjellen. Selv om mye av oppfølgingen av idrettsråd kan strømlinjeformet slik at idrettskretsene har samme tilnærming til samarbeidet med idrettsrådene, mener vi at organiseringen av oppfølgingen ikke bør være lik. Mange idrettskretser har over tid funnet modeller som passer for seg og som oppleves som gode av idrettsrådene. Modellene til den enkelte idrettskrets varierer derimot på tvers av idrettskretsene. Vi mener det ikke finnes noen fasit for hvilke modell som er best og at hver idrettskrets, sammen med idrettsrådene, må få frihet til å finne sin foretrukne modell for samarbeid.

Ett stort idrettsråd har gitt innspill om at en kombinasjon av d) og e) er ønskelig. Det ble videre gitt innspill om at det er ønskelig med hyppigere sonemøter organisert som i dag, men at det noen ganger også legges opp til overnatting med mulighet for sosialt samvær og

IDRETTSRÅDENES ROLLE I IDRETTSORGANISASJONEN OG DERES RESPEKTIVE KOMMUNER

Utvalget ser på idrettsrådet som et avgjørende organisasjonsledd i fremtidens idrettspolitik. Kommunene er på mange måter den viktigste aktøren for idrettens lokale rammebetingelser. Derfor er det svært viktig at idrettsrådene har en så god lokal posisjon som mulig. Det er også viktig at idrettsrådene engasjerer seg i idrettsdemokratiet og idrettspolitikken, slik at de lokale perspektivene kan bli hensyntatt oppover i organisasjonshierarkiet.

Kommunene må se betydningen og verdien av sterke idrettsråd, og hvordan det kan være til hjelp for kommunenes oppgaver knyttet til idrett. I tillegg har kommunene mye igjen for at idrettsrådet tar idrettspolitiske prioriteringer for dem, slik at kommunene slipper å velge mellom interessene til ulike idrettslag/grener.

Følgende tiltak foreslås for å styrke IRs rolle i idrettsorganisasjonen og i kommunene:

IDRETTSORGANISASJONEN

- *Det gjennomføres flere idrettsråds-webinar nasjonalt, flere fysiske seminarer regionalt.*
- *Anleggs- og idrettsrådskonferanse videreføres, men innspillene til forbedringer tas til etterretning.*
- *Utarbeidelse av et samarbeidsutvalg for styreledere skal styrke idrettsrådenes politiske kompetanse. Tilsvarende videreutvikle nettverket med daglig ledere i IR.*

VTIK mener:

VTIK støtter alle tre forslag. Støttes av innspill fra idrettsrådene.

KOMMUNEN

- *NIF kårer årets idrettskommune. Samarbeidspartnere kan inviteres med, f.eks. Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD).*

VTIK mener:

VTIK støtter forslaget forutsatt at det defineres parametere som gjør det mulig å vurdere kvalitet i både store og små kommuner, og at tiltaket forankres i idrettsorganisasjonen.

Unicef gjør allerede noe lignende gjennom sin kommuneanalyse som kartlegger oppvekstsvilkår i alle landets kommuner. Dette er i praksis en kåring av Norges beste kommune å vokse opp i siden kommunen også rangeres. Kommuneanalysen bruker utelukkende data fra KOSTRA. KOSTRA er ikke uttømmende og mister mange viktige nyanser. I tillegg, er det mange kommuner som leverer mangelfull rapportering eller ikke rapporterer i det hele tatt.

Hvis idretten skal kåre den beste idrettskommunen bør derfor parameterne det måles etter være omfattende og omforente slik at en kåring også oppleves som legitim. I kommuneanalysen er det Unicef, en ekstern interesseorganisasjon, som gjennomfører analysen og kårer en vinner. Hvordan kommunene stiller seg til kommuneanalysen er ukjent, men siden de ikke selv eier analysen og kåringen, antas det at eierskapet i beste fall er varierende.

Hvis det skal gjennomføres en kåring av Norges beste idrettskommune vil eierskapet naturlig være sterkere siden dette delvis vil være en kåring av og for idretten. Da vil det også stilles strengere krav til hvordan kåringen gjennomføres og hvilke parametere det måles etter.

En slik prosess kan bli omfattende og kreve relativt store ressurser både i utvikling og i drift. Hvis en kåring av årets idrettskommune skal gjennomføres er det derfor viktig å vurdere ressursbruk og i hvilken grad idretten vil støtte opp under kartleggingen som må ligge til grunn og selve kåringen.

- *NIF og Kommunenes sentralforbund (KS) bes jobbe sammen for styrke samarbeidet mellom kommune og idrettsråd.*

VTIK mener:

VTIK støtter forslaget. Støttes også av flere idrettsråd.

I 2009 ble «Når én pluss én blir mer enn to - En veileder for samarbeid mellom kommune og idrettsråd» publisert. Dette er et dokument vi mener har tålt tidens tann godt og fortsatt fremstår som relevant. Samtidig, er det alt for lenge siden dokumentet ble oppdatert. Vi foreslå derfor at NIF tar initiativ overfor KS for å utarbeide en ny versjon av veilederen. Dette bør skje i samarbeid med idrettskretsene og idrettsrådene.

I tillegg mener vi det er på høy tid at relasjonen til KS styrkes, knyttet til idrettsrådets samarbeid med kommunene. På samme måte som NIF og idrettskretsen jobber med og utfordrer idrettsrådene til å jobbe for å nå idrettspolitiske mål i kommunen, vil det være nyttig hvis samme påtrykk kom fra KS til kommunen.

Ett stort idrettsråd er positiv til forslaget begrunnet i at det vil bli enklere å diskutere bruk av offentlige eide idrettsanlegg.

- *Det gjøres en felles innsats for at idrettsrådene skal etablere/fornye sine samarbeidsavtaler med kommunene.*
- *Alle idrettsråd kan ta initiativ til en dialog-time hvert/annethvert år i kommunestyret.*

VTIK mener:

VTIK er enig i at begge punkter er viktig. Slik vi ser det bør et regelmessig møte mellom idrettsrådet og relevante politikere være nedfelt i en samarbeidsavtale. Vi mener derfor at fokuset bør ligge på samarbeidsavtale.

I VTIK er dette noe vi allerede prioriterer høyt. Derfor jobbes det kontinuerlig for at blant annet alle idrettskretsens idrettsråd inngår skriftlige samarbeidsavtaler med kommunene, hvor årlige møter med både politikere og administrasjonene inngår.

Om dette arbeidet skal inngå på en liste over nasjonale føringer, er et annet spørsmål. Hvis dette er ønskelig, mener vi det bør vurderes å inkludere andre punkter som også er viktige i for en god relasjon mellom idrettsrådet og kommune.

Andre punkter kunne vært:

- Årlige møter med administrasjonen i kommune.
- Idrettsrådet skal involveres som høringsinstans i alle saker som involverer idretten, ref.: hvordan ungdomsråd, eldreråd etc. involveres i høringer som omhandler relevante politiske saker.
- Idrettsrådet deltar i fordeling av ulike kommunale tilskudd.
- Idrettsrådet deltar i fordeling av treningstid i idrettshaller og andre kommunale idrettsanlegg.

Denne listen er ikke uttømmende og kunne inkludert flere punkter. Hvis NIF skal komme med anbefalinger om hvordan idrettsrådet skal samarbeid med kommune, mener vi dette bør knyttes til spørsmålet om samarbeidsavtale.

Spørsmål idrettsrådenes rolle:

1. *Hvordan kan idrettsrådene styrke sin politiske rolle overfor kommunen?*

VTIK mener:

Mange idrettsråd gjør allerede en betydelig jobb med å påvirke politikerne i sin kommune i idrettsrelaterte spørsmål mens andre idrettsråd knapt er fungerende. Dette er også godt beskrevet i idrettsrådsutvalgets rapport. Det store spriket mellom de som er utviklingsorienterte og de som kun er fungerende skyldes flere forhold. Siden vi som idrettskrets ikke kan pålegge eller instruere idrettsrådene ut over lovpålagte oppgaver, er det de selv som bestemmer hvilket ambisjonsnivå de ønsker å legge seg på.

På en annen side, kan idrettskretsen tilby relevante kompetansehevende tiltak for idrettsrådene (se nedenfor) og bistå i utvikling av politiske saker og hvordan disse kommuniseres. Ett eksempel, er kommunestyre- og fylkestingsvalg. Her kan idrettskretsen være behjelpelig med å igangsette prosesser i riktig tid, lage strategi, utforme budskap og hjelpe til med kommunikasjonen mot politiske partier og befolkningen ellers.

2. *Er dagens ordning for samarbeid og samarbeidsavtaler mellom idrettsråd og kommuner tilstrekkelig, eller bør det innføres nye faste møteplasser for å fremme idrettens interesser lokalt?*

VTIK mener:

Dette spørsmålet må ses i sammenheng med foregående del, Idrettsrådenes rolle i idrettsorganisasjonen og deres respektive kommuner og spørsmålene om samarbeidsavtaler og regelmessige møter med kommunepolitikere.

I VTIK eksistere det ulike former for samarbeid mellom idrettsråd og kommune, noen mer formaliserte enn andre og med et bredt spekter av varianter. Det antas at dette også er tilfelle i andre idrettskretser.

Selv om standardisering og strømlinjeforming kan bidra til at idrettskretsens tilbud, tiltak og oppfølging av idrettsråd bygges på samme lest i hele landet, er det samtidig viktig å anerkjenne historiske, demografiske og geografiske forskjeller.

Ved en standardisering vil noen idrettsråd få utfordringer med å nå en minstestandard mens andre idrettsråd vil gå langt ut over generelle anbefalinger og forventninger. I mange kommuner har samarbeidet mellom kommune og idrettsråd utviklet seg over tid og er et resultat av en organisk utvikling lokalt snarere enn et resultat av krav og forventninger fra idrettskrets eller NIF.

VTIK er også vevd inn i det historiske forløpet siden vi i lang tid har jobbet med idrettsrådene. Måten idrettsrådene i VTIK jobber er derfor også et resultat av vår oppfølging, våre møteplasser og våre forventninger.

Et stort idrettsråd har gitt innspill om at det bør innføres nye faste møteplasser med administrasjonen og politikere som sikrer medvirkning for idrettsrådet. I tillegg, bør idrettskretsen og NIF formidle god praksis fra andre kommuner.

3. Hvordan kan idrettsråds posisjon i idrettsorganisasjonen styrkes?

VTIK mener:

Idrettsrådenes oppfølging av NIF og idrettskretsene kan påvirke hvilken rolle de kan spille ovenfor kommunen i idrettspolitiske saker.

Da kjerneteam-modellen overtok for den gamle fagteam-modellen, ble det samtidig bestemt at fagteam idrettsråd ikke skulle videreført som eget team, men heller inkluderes i flere av de nye kjerneteamene der det er logisk og formålstjenlig. Dette gjelder i første rekke kjerneteam anlegg og kjerneteam politisk påvirkning.

Samtidig, er det en risiko for at idrettsråd kan bli glemt i den nye team-strukturen siden det ikke lenger finnes et dedikert team for idrettsråd. Hvis idrettsrådsrelaterte spørsmål ikke i tilstrekkelig grad tas opp av andre kjerneteam, er vi bekymret for at prioriteringen av idrettsråd internt i NIF, i kjerneteam og idrettskretser, skal svekkes på tross av det uttalte målet til idrettsrådsutvalget om å styrke idrettsrådenes posisjon.

Selv om det ikke er gitt at posisjonen svekkes, mener vi likevel det må flere mekanismer til i kjerneteamstrukturen som sørger for at dette ikke skjer. Et eksempel, er høringen som nå svares ut. Et naturlig passeringspunkt for høringen, på veien mot en omforent plan, ville vært fagteam idrettsråd. For å unngå at høringen og andre viktige idrettsrådsrelaterte saker «faller mellom stolene» må det sørges for at noen/ noe gis eierskapet og ansvaret for oppfølgingen.

Et innspill fra et stort idrettsråd ønsker at idrettsrådene har tettere kontakt med særkretser og særforbund, hvor dette er relevant.

4. Hvilke kompetansekrav har tillitsvalgte i idrettsråd i dag som ikke dekkes av idrettens kompetanseutvikling?

VTIK mener:

Kompetansehevende tiltak for idrettsråd ligger i dag hos idrettskretsene, noe vi mener det også i fremtiden bør gjøre. Samtidig, er mye av kompetansen som er nødvendig for å drifte et idrettsråd lik på tvers av idrettskretser og landsdeler. Vi ønsker derfor at NIF koordinerer arbeidet med å utforme generiske kursmoduler og annet som kan brukes på tvers av idrettskretsgrenser. På denne måten unngår vi at alle lager egne kursmoduler.

VTIK mener at et generelt digital kurs som inkluderer idrettsrådets rolle og oppgaver kunne dekket en stor del av behovet for kompetanse i idrettsrådene.

På en annen side, er alle idrettsråd unike og har i mange tilfeller også unike behov som ikke kan avhjelpes med generiske kurs og lignende. I slike tilfeller er det viktig at idrettskretsen kjenner idrettsrådene og idrettsrådene behov slik at støtte og kompetansehevende tiltak kan tilpasses deretter.

Ett innspill fra et idrettsråd er at idrettsrådet gis nok kompetanse til å kunne veilede idrettslag om aktivitetsutvikling, hvordan søke økonomisk støtte fra tilskuddsordninger og hvordan jobbe med og opp mot administrasjonen i kommunen.

Vi er enig i at idrettsrådets rolle, både internt i idretten og i relasjon til kommunen, må styrkes ytterligere.

Med vennlig hilsen
Vestfold og Telemark idrettskrets

Hans Martin Bærefjell
Leder

Sondre Fjelldalen
Organisasjonssjef